

Izhaja vsak delavnik popoldne

GENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328 —

GENE PO POŠTI:

za četrta leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10— DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN

Krščansko socialno delavstvo — v boj za krščansko socialno občino!

Jutri in naslednje dni se bodo v podeželskih občinah na Slovenskem vršile občinske volitve. Že danes je gotovo, da bo kapitalistična liberalna klika pri volitvah na deželi še mnogo hujše pogorela ko v Ljubljani. Slovensko ljudstvo bo obsodilo ter trglo ob tla centraliste, ki so najbolj zakrknjeni zastopniki velekapitala.

Krščansko socialno delavstvo poziva, da gre do zadnjega moža na volišče za krščansko socialno misel. Kjer je kršč. socialna Delavska zveza postavila svojo listo, bo krščansko socialni delavec brezpogojno glasoval za njo. Po večini krajev gre krščanski delavec v boj pod zastavo ljudske stranke, v enotni fronti s krščanskim kmetom. Povsod bo krščanski delavec izvršil svojo dolžnost.

Krščanski delavec ne bo volil liberalcev; tudi ne bo volil socialdemokracije, ki je nasprotnica krščanskega naziranja in katere voditelji se vežejo s kapitalisti!

Trbovlje. Na kandidati listi SLS v Trbovljah je izmed 72 odbornikov in namestnikov 37 rudarjev, 27 posestnikov in 6 obrtnikov. Znamenje, da je to res ljudska stranka, nosilec liste je Stanko Keše. Naša skrinjica je prva. Tovariši na delo, da ša bo tudi v občinskem zastopu enkrat slišal glas ljudstva!

Iz Tržiča. V soboto je bil dobro obiskan sestanek našega delavstva v Domu. V nedeljo smo praznovali prvi majnik s mašo pri sv. Jožefu. Po maši je bil pred cerkvijo govor, ki ga je otvoril tov. Majerčič. Govoril je tov. Marinček iz Ljubljane. V sredo stopamo na volišče. Naša skrinjica je druga. Ne spozabi naj se nikdo, da bi vrvel kroglice v prvo skrinjico znanih verzničnikov in vojnih dobičkarjev, ki so z našim denarjem obogatili in si sedaj napravljajo nove prodajalne. — Prav tako naj nikdo ne meče kroglice v četrto skrinjico, kjer imajo veliko besedo Lajovic in še dva učitelja. Rdeče učiteljske stranke v Tržiču ne maramo. Tujci nam ne bodo gospodovali.

Iz Tržiča. Tukajšnji socialisti so 1. maja priredili »prevod«, ki je bil bolj podoben pogrebu nego izprevedu. Vsega vkup je šlo v Križe okroglo 50 oseb, moških in žensk. Tu so imeli klavern shod, nakar so odšli v Kovor, od tam pa nazaj v Tržič. Tu so v izločki konzumnega društva kazali žve slike, da bodo ljudje vedeli, katere socialiste morajo 4. t. m. voliti. No, naše ljudstvo je še dovolj zdravo, da ga te slike niso prav nič mamile; 4. t. m. bq socialistična skrinjica ostala — prazna.

Tržič. Socialpatriotje imajo to dobro lastnost, da znajo vedno lepe priimke da-

jati kršč. soc. delavstvu v Tržiču. Včasih smo bili najmohtarje, sedaj so nas pa prekrstili v črne puntarje. Tako poroča socialpatriotični »Naprejek«. V njegovem članku se nam očitajo različni grehi občinskega odbora tako, kakor da bi bilo krščansko-socialno delavstvo kdo ve koliko svojih zastopnikov imelo v tem odboru. Mi pribijemo, da so bili social-demokratje v tem odboru ravno tako močni, da so imeli ravno toliko zastopnikov in, če so imeli res tako dobro srce za tržiško delavstvo, bi bili lahko marsikatero šikaniranje od strani občine preprečili. V tem oziru lahko Kristanovi sodrugi še kaj več zvejo, če so tako razvedni. Pribijemo pa, da si je tržiško delavstvo dobro zapomnilo dan 14. avgusta leta 1920, ko so ga zastopniki socialpatriotične strokovne organizacije prodali na milost in nemilost kapitalistu. To je bil najpodlejši čin, kar človek more storiti, prodati in izdati tistega, ki mu je izročen v varstvo. Ta dogodek ostane nezbrisven v zgodovini tržiškega delavstva. In če hočejo zvedeti sodrugi okoli »Naprejek« še kaj več, potem naj le dražijo sršeno gnezdo. Naš namen ni, posluževati se tako umazane agitacije, kakor socialisti s svojim »Naprejem«, pač pa jim poročamo toliko v odgovor. — Vsak pameten delavec bo šel 4. maja na volišče in bo oddal kroglico v drugo skrinjico »Delavske zveze«, na kateri listi kandidirajo kandidatje z žuljavimi rokami, in s tem se bo maščeval nad tistimi, ki so ga prodali.

D. M. v Polju. Naše občinske volitve so zelo hud poper za naše nasprotnike. Zlasti »Samostojni« so v strahu. Brusijo pete od vasi do vasi in od hiše do hiše. Uganjajo razne budalosti. Lažejo pri naših somišljenikih, češ da smo se pristaši »Delavske zveze« zvezali z njimi in s komunisti. S tem mislijo naše delavstvo zbegati, da bi ne volilo naše »Delavske zveze«. Mi se pa dobro zavedamo, da smo delavci in da je delavska struja bila dosedaj vedno potlačena v ozadje. Mi dobro vemo, da taki kot je Jože Hromec vulgo Kovač ne bodo nikdar nič dobrega storili, ker že zdaj vpijejo, da bodo »Sokolski dom« v Polju zidali na občinske stroške. Proč s takimi kandidati! Ti tovariši delavec, pa voli »Delavsko zvezo«!

Sleparija »Samostojni«. Iz D. M. v Polju: Naši Samostojni so na svojo kandidatsko listo napisali imena brez dovoljenja in vednosti dotičnega. Radovedni smo, če je taka potvorjena lista veljavna ali ne. Kdo je to storil, o tem bomo še govorili. Da je to gotova stvar, za to imamo dokaze v rokah.

Tri četrtine ljutomerskih občin — naših!

Ljutomer, 2. maja. (Izv.) V našem okraju je od 58 občin vložena samo lista SLS v 15 občinah, samo samostojna lista pa v 4 občinah. V ostalih občinah pa bo pri volitvah dobila večino SLS. Gotovo je, da bo tri četrtine občin pripadlo Slov. ljudski stranki. — V Ljutomeru smo imeli dne

1. maja prav dobro obiskan volivni shod SLS, na katerem je poročal Jože Stabej o pomenu občinskih volitev. Liberalci in socialdemokratje delajo z vsemi silami, da bi dobili večino vsaj v trgu samem, a, kakor vse kaže, bo tudi tu dobila SLS nadpolovično večino.

Dogodki na Reki.

Rim, 2. maja. (Izv.) Italijanska vlada službeno dementira vesti, da je jugoslovanska vlada poslala kako noto glede neizpolnjevanja obveznosti rapalske pogodbe in izpraznitve zasedenih pokrajev. Glede volitev na Reki, pravi rimska vlada, da so se izvršile pod pritiskom in nasiljem in da se bodo vsled tega vršile nove pod kontrolo italijanske vlade.

LDU Rim, 30. aprila. (Dun. KU) Agencija Stefani poroča: Vesti, ki jih je razširil belgrajski presbiero, po katerih je baje na Reki prišlo do velikih spopadov med prebivalstvom in italijanskimi zasedbenimi četami, katere so baje podpirale propagando italijanskih nacionalističnih skupin, so brez podlage. V resnici se ti krvavi konflikti niso vršili za volitve in tudi italijanske zasedbene čete niso nastopile. Volivni boj je bil zelo hud. Posamezne skupine so poizkusile vršiti nasilje, nakar so lokalna oblastva Julijske Benečije v svrhu, da se obvaruje mir, privolila v začasno zasedbo

po italijanskih četah, kar se je zgodilo s privolenjem vseh strank, tudi hrvatskih in slovenskih. Četam je prebivalstvo, tudi slovansko, priredilo nad vse prijazen sprejem.

LDU Bakar, 1. maja. (ZNU) Težišče reške politike so njeni oficialni zastopniki prenesli v Bakar. V Bakru se sedaj nahaja načelstvo Zanellijske in Gotthardijeve stranke, dalje jugoslovanski in socialistični delegati, Rečani, ki so pribežali na Bakar, sedaj jasno vidijo razliko med Reko in svobodnim jugoslovenskim ozemljem.

Samostojna polomija.

Cven pri Ljutomeru, 2. maja. (Izvirno) Za 1. maja so samostojni sklicali shod in sam minister Pucelj je prišel agitirati. A shod se ni mogel vršiti, deloma je temu krivo deževno vreme, še bolj pa nezaupanje ljudstva do samostojnih izkoriščevalcev. — Delavstvo JSZ pa je vkljub dežju zborovalo.

Proslava 1. majnika.

Pomlad ima veliko moč do človeških src. Odpira jih in razširja kakor plemenito vino. Zato se 1. majnik tako pada kot praznik tistih, ki so tlačeni, ki pa verujejo v pravico in svobodo in stoje v vrstah njihovih bojnikov. Zato so se pa tega praznika tisti, ki zavzemajo mesto tlačiteljev, tudi vedno posebno bali. Ta dan so obdali tlačene s podvojenimi policijskimi krdeli, nagnali so jih v zaprte, opažene prostore, da bi njihov krik, njihova beseda o svobodi in pravici na čim ožjem prostoru zamirala. Pa je bilo vse zaman — tlačeni so se zburjali, se zbirali, postajali močni. Že so si priborili svobodno besedo v parlamentih, zato ne bi imelo zmisla omejevati njihova slavja 1. maja. In tako smo že v stari Avstriji doživljali svobodno praznovanje 1. majnika.

V vojni in neposredni povojni dobi je bilo, kakor je bilo. Toda letos je tretje leto po vojni, novo vino je imelo čas, da povre, se izčisti. To se je kolikor toliko že zgodilo. Toda pijača, ki smo jo pokušali letošnjega 1. maja kot rezultat dolgotrajnega vrenja, je bila v resnici malo podobna dobremu, zdravemu vinu. Predvsem se je ta maj v naši državi praznoval v znamenju policijskih omejitev, ki so nam ostale v spominu izza nekdanjega starega režima. Drugič se je ta maj vršil pod vtisom praktičnega neuspeha skrajnih socialističnih teorij v izvoljeni deželi marksističnega socializma — Rusiji in odtod v znamenju nove moči kapitalizma in zbežanosti ter poparjenosti v socialističnih delavskih vrstah. A kar je najrazličnejše in najžalostnejše: ta maj se je vršil v znamenju razcepa in celo izdajstva v delavskih vrstah samih.

Marksistično delavstvo se je razcepilo in se pobija med seboj. Razen tega je to delavstvo na svojih lastnih prsih, s svojimi lastnimi žulji odgojilo v svoji sredi novo buržuazijo, nove kapitalistične elemente, ki so izgubili vsak zmisel za delavske težnje in potrebe, vsak notranji stik s trpečimi množicami in gledajo le še na to, kako bi se — če treba, na račun delavstva — v buržuazni družbi povzpeli višje in višje. Kar se pravkar plete med kapitalistično meščansko demokracijo in gotovimi voditelji socialne demokracije v Sloveniji, to je že pojav brezupnega notranjega razpada v socialistični stranki. Teža razpada mora biti žalosten vsak prijatelj delavske stvari, ker je gotovo, da bo ta razpad vsaj zaenkrat okrepil le sovražnike te stvari, njo samo pa oslabil. Seveda, ako bi socialistično delavstvo hotelo in moglo spoznati, kje je njegov pravi spas, kateri program je v resnici socialen, zdrav in odrešilen, bi razpad socialne demokracije, ki v skrajnih konsekvencah svojih načel vodi do uničujočega prevrata in anarhije, v kateri ni sreče za nikogar, morali le pozdraviti. A na tako spoznanje množice zaenkrat žal ne moremo misliti, zato moramo notranje propadanje socialne demokracije le obžalovati kot delavski stvari škodljivo in želeti, da poštene elementi v socialistični stranki vendar še nadvladajo razpad in izvijejo moč koruptivnim elementom.

Kar tiče nas, smo praznovali ta 1. maj notranje edini bolj nego kdaj, prevzeti od zavesti, da smo na pravi poti, da nas naša krščanska načela nikdar ne bodo varala. Vemo, kaj hočemo in da je dobro, kar hočemo. Vemo, da bo moralo vse delavstvo, da, vsa človeška družba za nami, na našo pot, ako hoče priti do zaželjenega cilja: pravice, miru in blagostanja. V tej zavesti hočemo pod krščanskim delavskim prapo-

rom veselo korakati v nove boje in nove zmage.

Ljubljana, 1. majnika. Izlet krščansko-socialnega delavstva na Šmarno goro je sicer motil dež, a preprečil ga ni. Kljub nallivu je do dva tisoč ljudi prišlo na Šmarno goro, kjer so tudi Orli imeli svojo prireditel. Tudi med Orli je bilo mnogo naših tovarišev. Shod na Šmarni gori je vsled dežja moral odpasti. Zato pa se je popoldne vršilo zborovanje v Tacnu, kjer je govoril posl. Gostinčar. — Naši somišljeniki zaslužijo vso pohvalo za požrtvovalnost in trud, da so v zlic neugodnemu vremenu ir težavam poti storili svojo dolžnost! To je bila preizkušnja discipline. Dobro je bila prestana.

Maribor, 1. majnika. Vsled slabega vremena se je nameravan izlet s shodom kršč. soc. delavstva na Goro pri Sv. Petru odložil. Kot nadomestilo se je pa vršil popoldne ob 5. uri v dvoranu JSZ obilo obiskan shod Delavske zveze. Danes popoldne ob 10. uri sta se vršila dva shoda: pri Götzu so zborovali socialdemokrati, v Narodnem domu pa narodni socialisti. Socialnodemokratski shod je bil v primeri s prejšnjimi shodi slabo obiskan. Shoda narodnih socialistov so pa se večinoma udeležili uradniki, železničarji člani Zveze jugoslov. žel., drugih delavcev pa sploh ni bilo.

Ljutomer, 2. maja. (Izv.) Krščansko-socialno delavstvo, organizirano v JSZ, je obhajalo praznik 1. maja na slovesen način. Ob 6. uri je bila v cerkvi slovesna sveta maša in nagovor. Ljudi je bilo toliko, da so morali stati zunaj. Ob 8. uri pa je bil na obširni verandi hotela »Triglav« delavski shod. Veranda je bila nabito polna. Na shodu je poročal Jože Stabej. Njegova izvajanja so bila sprejeta z velikim odobravanjem. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se od vlade zahteva, da takoj vzakoni novi viničarski red in izpelje tudi splošno stanovsko zavarovanje. Po shodu je bilo obdarovanih 12 starčkov in ženic, ki so bili vedno zvesti člani naše organizacije in sicer z vsoto po 500 K, ki jih je za ta namen neimenovani prijatelj daroval. Obdarovanje je bilo jako ganljiv prizor.

Socialdemokratje so s kričnimi lepki naznanjevali obhod in zborovanje. Toda 1. maja pa ni bilo niti objubljenega govornika iz Maribora niti poslušalcev.

V Cvenu je kršč.-socialno delavstvo zborovalo vkljub dežju. Poročal je tudi tu tov. Stabej, ki ga je delavstvo prisrčno pozdravljalo.

Tržič, 1. maja. Vkljub slabemu vremenu se je majsko zborovanje kršč.-socialnega delavstva pred verkvijo sv. Jožefa po 8. maši lepo izvršilo. Na zborovanju je poročal tov. Marinček iz Ljubljane. Delavstva je bilo več sto, ki je z napetostjo sledilo izvajanjem govornika. Sprejetih je bilo na predlog tov. Majeršica več resolucij, med njimi: protest proti ukinitvi 8 urnega delavnika ter zahteva po izpremembi davčnega sistema.

Jesenice, 1. maja. V polni dvorani »Delavskega doma« je zborovalo kršč. socialno delavstvo, ki mu je poročal poslanec dr. Gosar. Zborovanje se je lepo in dostojno izvršilo. Komunisti so imeli svoj shod pred kolodvorom. Narodni socialisti shoda niso imeli.

Zagreb, 2. maja. (Izv.) Praznovanje 1. maja je poteklo brez vsakih incidentov. Krščansko-socialno delavstvo ga je proslavilo na svečan način.

Razmejitve z Reko.

LDU Bakar, 1. maja. (ZNU) Semkaj so dospeli na posebni torpedovski delegati za razmejitve reške države. Italijanski delegati se sestanejo čimprej z jugoslovenskimi odposlanci.

Ultimat entente Nemčiji?

LDU London, 30. aprila. (Reuter.) Prva seja medzavezniške konference se je vršila ob petih popoldne. Na seji so se bavili s proučevanjem položaja, nastalega vsled kršitev mirovne pogodbe po Nemčiji.

LDU Pariz, 1. maja. Agence Havas javlja iz Londona: Na večerajšnji popoldanski seji vrhovnega sveta je Briand natančno obrazložil svoje stališče glede takojšnje odločitve o sankcijah ter je zlasti glede razorožitve izjavil, da pomenja zlasti za Francijo in Belgijo vojaško ogrožanje, ako se Nemčija ne razoroži. Italijanski minister za zunanje posle grofi Storza se je strinjal z izjavo Brianda, zlasti glede razorožitve, in je predlagal, naj se poveri reparacijski komisiji, da naznani Nemčiji ugotovljene kršitve mirovne pogodbe in sankcije, ki so vsled teh kršitev postale potrebne. Belgijski zunanji minister Jaspar se je pridružil francoskemu stališču glede takojšnje izvedbe sankcij.

LDU London, 1. maja. (DunkU) O večrajšnji konferenci vrhovnega sveta poročja »Observer«: Lloyd George je predlagal, naj izvedenci v treh dneh izdelajo predloge, kako in s kakimi garancijami bi Nemčija plačala po pariški reparacijski komisiji določeno vsoto. Potem bi se staval Nemčiji tridnevni ultimat. Francozi bi od prvega dne ultimata smeli mobilizirati, ker se more mobilizacija izvesti v 30 dneh. Italija je podpirala ta angleški predlog, ki ga pa je Briand kot neizvedljivega kratkoma odklonil.

LDU London, 1. maja. (Reuter.) »Times« poročajo, da zavezniški izvedenci računajo na to, da se v najkrajšem času sklene dogovor in da se nesporazumjenja v kratkem poravnajo. Namesto, da bi zavezniški takoj vkorakali v ruhrsko ozemlje, se bo Nemčiji staval kratek ultimat, po čigar preteku se uveljavijo prisilne odredbe, če bi Nemčija odklonila izvesti zahteve, predvidene v ultimat.

ČEŠKO-RUMUNSKA VOJAŠKA ZVEZA.

LDU Praha, 50. aprila. (ČTU) Dogovor, ki je bil sklenjen med Českoslovaško in Rumunijo za bivanja českoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša v Bukarešti in rumunskega zunanjega ministra Take Ionesca v Prazi, se je sedaj razširil v vojaško-politični dogovor med obema državama. Ta dogovor potrjuje in ojačuje prijateljstvo obeh držav ter naj jamči izvedbo mirovnih pogojev.

Mariborske novice.

Maribor. »Volksstimme« z dne 28. aprila poročajo, da je uvedena proti predsedniku stanovniške komisije, velikemu demokratu Vidmarju, sodna preiskava radi zlorabe uradne oblasti. — Gdč. Javoršek, ki je bila pred kratkim odpuščena iz službe, ker je prejela od strank manjše in večje nagrade z objubo, da jim bo pripomogla do stanovanja, je v sodniški preiskavi. Prihaja vedno več na dan o njenem nečednem poslu. Zadnje čase se z manjšimi vsotami ni niti zadovoljila. Le tisočaki so še imeli pri njej kako moč. Res skrajni čas je že bil, da je ta pijavka ubogih brezstanovancev izginila od stanovniškega urada.

Samoumor nesrečnega brezstanovnjaka. Prefekti tedaj se je obesil v Tattenbahovi ulici štev. 6 lončarski pomočnik Ivan Jiško, star 46 let, pristojen v Maribor. Imel je majhno stanovanje, katero mu je pa stanovniška komisija odpovedala, in bi se moral koncem aprila izseliti. Bil je že del časa bolan, vsled ohromelosti so ga morali nositi na delo. Vsled boleznin in odpovedi je bil tako obupan, da je izvršil samoumor.

Izd občinskih volitev v Mariboru je naše policijdemokrate silno poparil. Pred volitvami so se bahali, da bo okrog ene tretjine mandatov njihovih. Sploh pa so se razen Lidske stranke vse stranke pošteno urezale. Vsaka je pričakovala več. SLS kateri go nasprotniki milostno pripustili 3 ali pa 4 mandate, pa jih je dobila 7. Vsa čast zavednim volivcem! Naše delavstvo ima v novoizvoljenem občinskem svetu tri zastopnike in sicer: tov. A. Krepek, F. Veronik in F. Filipič.

S terorizmom so hoteli pridobiti čim več volivcev naši demokrati. Predstojniki raznih uradov so na razne načine ovirali podrejene uslužbence. Agitatorji so prišli skoraj po vsakega manj zanesljivega volivca. Sploh so demokrati uporabljali skoraj isto metodo, kot pred 10 leti pri mariborskih občinskih volitvah nemški nacionalci. Pa vse skupaj ni nič pomagalo. Kajti demokrati so po svoje obračali, volivci pa po svoje obrnili in tako ni bilo nič z demokratsko zmago.

Kdo bo mariborski župan? To se sliši povsod. Drug drugega povprašujejo o tem. Celo branjevcem na trgu ne da miru vprašanje bodočega župana. Sploh pa se sedaj ne ve še nič gotovega. Tudi pogajanj med strankami še ni bilo nobenih. Socialnodemokratska »Volksstimme« z dne 1. maja piše o bodoči večini v mestnem svetu, ter se nekoliko dobroka narodnim socialistom. Na drugi strani se spet govori o nekaki zvezi »črne in rdeče internacionale«, kar so pa najbrže raztrabili v svet demokrati. No, eno se pa že lahko reče, da demokraci nam županoval ne bo, če jih ne rešijo socialisti demokrati oziroma prijatelji kapitalistov, proletarški kapitalist Tone Kristan.

Politični dogodki.

+ Pobožni in spoštljivi. Kdo bi verjel: »Jutro« pobožno klanja glavo pred krščanskim praznikom, piše o Izveličarju z veliko začetno črko in brez renantovstva. Pravi, da »s tihim spoštovanjem zasleduje versko slavnost«. Kako je vendar to? Eno stvarno: Pravoslavni praznujejo svojo veliko noč in »Jutro« jim voščijo veselo vstajenje. Ali je pravoslavni Kristus drug nego katoliški? Ne, ampak g. Pašič in kar je okoli njega in z njim, je pravoslaven, s pravoslavjem je v naši državi združena oblast. Zato »Jutro« ob pravoslavni veliki noči tako pobožno zavija oči, da se mora nad njim zgledovati vsak pravoverni Srb. Plačilo bo gotovo obilno.

+ Križe pri Trziču. »Napreju« dne 28. aprila t. l. odgovarjamo podpisani v imenu vseh pošteno mislečih faranov to-le: Pri nas imamo za župnika č. g. Janeza in ne Jakoba Zabukovca. Gospod župnik ni nikdar govoril o plačah delavcev in delavk v tovarnah in še manj je kdaj rekel, da imate delavci prevelike plače. Nasprotno je v enem zadnjih govorov svaril kmetska dekleta, da je boljše iti v službo nego v tovarno. Sploh je vse pisanje »Napreju« o gospodu župniku laž in izmišljotina. Drugega sredstva za volitve ne najdejo. Toda tudi to sredstvo socialistom ne bo pomagalo. Zavedni delavci bodo svojo kroglico spustili v drugo ali pa v tretjo skrinjico — za skupno SLS. To kljub temu, da se gospod župnik prav nič ne vtiha v politiko. Ljudje imajo sami dovolj pameti, da znajo ločiti prave ljudske prijatelje od nepravih. Križe, dne 1. maja 1921. Jožef Sitar, l. r. A. Škerjanc, l. r. Flor. Zaletel, l. r. Jos. Naglič, l. r. Ivan Košir, l. r. Jožef Gradišar star., l. r. Jožef Gradišar ml., l. r. Peter Sitar, l. r. Andrej Perko, l. r.

Dnevni dogodki.

— Škofovsko konferenca v Zagrebu. V Zagrebu so se 30. aprila t. l. začele škofovsko konference, katerih se vdeležujejo katoliški škofje iz cele Jugoslavije. Navzoči so: dr. Bauer, dr. Jeglič, dr. Šarič, dr. Dobrečić, dr. Napotnik, dr. Akšamović, dr. Marušič, dr. Papičava, dr. Učelini, dr. Premuš in dr. Lang.

— Nove poštno pristojbine za našo državo. Z dnem 1. maja so stopile v veljavo nove poštno pristojbine, o katerih smo sicer sredi minulega meseca že pisali, a je dobro, da jih cenj. čitateljem vnovič pokličemo v spomin. Na pisma do 20 g treba prilepiti znamko za 2 K, za vsakih nadaljnjih 20 g 1 K več, za dopisnice 1 K. Za tiskovine treba plačati 40 vin., za vzorce blaga 80 vin. do 50 g. Pristojbina za priporočena pisma znaša posebej še 4 K. Pri oddaji paketov je treba plačati za težo do 5 kg 20 K, za vsakih 5 kg 20 K več in posebej 8 K dostavnine za mesta, kjer se paketi dostavljajo na dom, sicer pa 80 vin. za avizo. Na poštno nakaznice do 100 K treba prilepiti znamko za 2 kroni, do 200 K za 3 K 20 vin., do 400 K za 4 K, do 1200 K za 6 K in 80 vin. dostavnine za vsakih 200 K. — Te nove pristojbine veljajo za vse kraje Jugoslavije v notranjem poštnem prometu. — Za inozemstvo ostane za sedaj v veljavi dosedanji tarif: pisma 4 K, dopisnice 2 K.

— Delavsko strokovno združevanje kot znanost. Osrednja zveza českoslovaških strokovnih organizacij se je obrnila na vlado s prošnjo, da se na českoslovaških vseučiliščih ustanove stolice za strokovno združevanje delavstva. O tej zahtevi se je

posvetoval dekanat praške pravne fakultete in podal vladi nato odklonilno mnenje. Dekanat pravi, da dvomi, da bi mogla delavska strokovna organizacija v bodoče postati glavni nosilec gospodarskega življenja. Več važnosti nego praški dekanat, pripisujejo strokovni organizaciji delavstva po drugih vseučiliščih. Tako so stolice za ta predmet ustanovljene doslej na vseučiliščih v Bonnu, Berlinu, Halleju, Mannheimu, Tübingenu, Hamburgu, Curihu in Parizu.

— V Krčevini pri Mariboru št. 139 je otvoril delavnico za pečarska in lončarska dela zaveden naš pristaš tov. Franc Kropce.

— Odpust italijanskih uslužbencev Tržaške parobrodne družbe. Italijanska vlada je odredila, da se odpuste iz službe vsi nastavljeni Tržaške parobrodne družbe, ki niso italijanski državljani in niso prosili za italijansko državljanstvo. Češkoslovaški konzulat je posredoval za češkoslovaško osebo, da ne bi ostalo na cesti.

— Krvavi čini zasačenega tatu. Leopolda Suchaneka v Lipniku pri Brnu je prišla na dom iskat orožniška patrulja, ker je izvršil več tavin. Suchanek se je zabarikadiriral v svojo sobo in začel streljati skozi okno. Ustrelil je štiri osebe, med njimi enega dečka in eno žensko ter orožniškega stražmojstra. Poklicali so na pomoč oddelek vojakov, ki so obkolili hišo. Čez nekaj časa se je zasljal iz Suchanekove sobe močan pok, nakar je vse utihnilo. Ko so vdrli v sobo, so našli Suchaneka mrtvega z odtrgano glavo, učinek ročne granate. Ne ve se, ali je Suchanek izvršil samoumor ali pa se mu je granata po nesreči užgala, ko jo je hotel vreči na vojake.

— Najdeno žensko truplo. V nekem gozdu na Lipoglavu so našli plitko v zemljo zakopano in z vejami pokrito žensko truplo, v katerem so spoznali dekleta Marijo Smrekar iz Sv. Pavla pri Malem Lipoglavu, ki so jo pogrešali že od oktobra 1919. leta. Nad dekletom se je izvršil zločin. Zločinca že imajo.

Ljubljanski dogodki.

Ij Umr! je v Ljubljani v soboto dr. Alojzij Franko, odvetnik v Gorici. Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

Ij Trg Tabor. Že so se pričela dela za zazidavo tega trga, ki je bil določen za park ter igrišče otročičem, ki bolehajo vsled pomanjkanja zraka. Prejšnja liberalna večina na magistratu je po ceni prodala ta prostor, da se zazida. Deželna vlada te kupčije ni hotela potrditi. Sedaj pa vlada dr. Baltič. Vendar ni o tej stvari izgovorjena še zadnja beseda. Naše mesto je mesto prahu, mesto brez zadostnih parkov; zato bo treba storiti vse, da se ta škoda, ki je naperjena najprvo proti našim otročičem, prepreči.

Ij Zasluženo plačilo. Včeraj okrog 7. ure zvečer, ko je bilo največ ljudi v restavraciji »Slon«, je znani bivši farmacevt Trumbić pričel nadlegovati goste in jih obkladati z izbranimi hrvaškimi klevtavicami. Ko se je spustil tudi nad nekega ljubljanskega trgovca, ki je mirno sedel pri sošednji mizi s svojo soprogo in ga pričel zmerjati, je dotičnik mirno vstal in priložil Trumbiću krepko zaušnico, kar so vsi navzoči odobraval. — Že pred časom so pisali listi o škandalih, katere je povzročil isti Trumbić. Nam se zdi čudno, da se policija za tega človeka tako malo zanima.

Ij Tatvina žarnie. Ker je ukradel svojemu mojstru Alojziju Arharju v Spodnji Šiški 12 žarnie, je bil Rudolf Dernovšek obsojen na 2 meseca težke ječe.

Ij Zamenjan dežnik. Včeraj je pri predavanju v muzeju nekdo pomotoma zamenjal dežnik. Dotični gospod se prosi, da prinese istega v muzej k vratarju g. Šenku, kjer dobi svojega.

Ij Razgrajal je 5. marca Ivan Pavšič, ki je bil kot delomržež, pijanec, tat in potepuh izgnan 22. februarja letos v njegovo pristojno občino Tolmin. Ko sta razgrajala aretirala stražnika Kvar in Sitar, ju je pa zmerjal s prešiči; baraba in lump je kričal nad njima. Pokoril se bo zato 14 dni v strogem zaporu.

Ij Na policijo se je zjezil visokošolec Ivan P..., katerega so privedli na policijo, ker je uganjal ponoči dijaške šale po mestu. Na stražnici je klical: »Pr... ljubljanska policija!« Hladil se bo za to 24 ur v zaporu.

Naša društva.

d Rokodelski dom. Redna predavanja, ki so bila ob ponedeljkih zvečer v Rokodelskem domu, odpadejo v mesecu majniku radi šmarčni pobožnosti.

d Stolna Vincencijeva konferenca ima sejo danes zvečer ob 6. uri Poljanski nasip 10.

Kultura.

k »Tri Marijine Kantate« za izvenliturgične pobožnosti in cerkvene koncerte. Za samospelje, mešani zbor in orgle Zložil Ign. Hladnik. — Prepričani smo, da bodo te nove skladbe znanega in priljubljenega skladatelja Ign. Hladnika prav dobro služile vsem našim cerkvenim zborom in da bodo pridno segali po njih. Priporočamo jih prav toplo. Dobe se pri skladatelju Ign. Hladniku, Novo mesto.

Predilniško delavstvo

Tržič. Delavska pogajanja se vrše te dni za izboljšanje plač v predilnici. Obe organizaciji sta edini v tem, da je treba sedanjemu času primerno zvišati plače. Odločno smo pa proti temu, da se v tovarni sami šikanirajo posamni člani oziroma članice naše organizacije od strani nekaterih rdečkarjev. Kar počenja zadnji čas nadležni občinski kandidat Rok Stegnar, to preslega vse meje. Kakor sitna muha tako se venomer zaganja v naše ljudi in jim ne da miru. Resno ga opozorimo, da nas pusti pri miru, sicer bomo prisiljeni uporabiti proti njemu druga sredstva, ki mu ne bodo v korist. Posledice naj potem pripiše sebi. Pomilovanja vredna občina, ki bo dobila takega zastopnika.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Prvovrstna

Es-ka kolesa

Najfiniše predvno
kvalitetno blago.

J. Gorec, Ljubljana
Gospodarska cesta 14

E. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

68

»Bogovi naj ti blagoslovijo hvaležno srce! Jaz sem ti porok za Jonino privoženje.«

»Potem lahko čez noč izostanem in se jutri vrnem?« je rekla Nidija prestrašena spričo hvale, ki jo je tako malo zasužila.

»Kakor je tebi in lepi Juliji všeč. Priporočim te njej — in čuj, Nidija, kadar jo slišiš govoriti, glej na različnost njenega glasu od srebrnozvonkega Joninega. Vale!«

Popolnoma dober od posledic minule noči se je Glavk hitro peljal k svoji gospodarici — lasje so vihrali v zraku, radostno srce mu je poskakovalo ob vsakem skoku njegovih partskih konj — bil je prava podoba boga svoje dežele, tako poln mladosti in ljubezni je bil!

Vživaj sedanost, dokler je mogoče — kdo ve, kaj prinese prihodnost?

Ko se je zmrčilo, se je Julija napotila v nosilnici, ki je bila dovolj prostorna, da je bilo v njej prostora še za njeno slepo spremljevalko, proti kopeli na deželi, kakor ji je naročil Arbak; ob njenem lahkem značaju ji ta pot ni bila strašna, marveč ji je napravljala prijetno vznemirjenje; pred vsem pa je kar gorela ob misli na bližnje zmagoslavje nad obsovanim Napolitanom.

Majhna pa vesela družba je bila zbra-

na ob vratih vile, ko je njena nosilnica šla mimo nje proti posebnemu vhodu v kopel, ki je bil določen za ženske.

»Pri tej medli svetlobi se mi zdi,« je rekel eden tam stoječih, »da spoznam Dijomedove sužnje.«

»Res je, Klodij,« je dejal Salust, »bržčas je nosilnica njegove hčere Julije. Bogata je, prijatelj; zakaj se ne potrudíš, da bi jo snubil?«

»Ej, veš, menil sem, da jo Glavk poroči. Ona ne prikriva svoje naklonjenosti; pa potem, ker tako rad in s slabo srečo igra —«

»Sesterci bi prešli k tebi, modri Klodij; žena je prav dobra stvar — kadar je od drugega moža.«

»Ampak,« je nadaljeval Klodij, »ker se Glavk poroči z Napolitanom, kakor čujem, menim, da moram res poskusiti svojo srečo pri zavrženem dekletu. Koncem koncev bo svetilka boga Himna pozlačena in posoda spriznati človeka z vonjem ognja. Proti temu pa bom, Salust moj, da bi te Dijomed postavil oskrbnikom premoženja svoje hčere.«

»Ha, ha! Pusti nas noter, komisator; vino in venci čakajo na nas.«

Julija je odpustila svoje sužnje v oni del hiše, ki je bil določen zanje, in je stopila z Nidijo v kopel; odklonila je potrežbo strežnikov in odšla skozi stranska vrata na vrt za hišo.

»Gotovo je dogovorjena,« je rekel eden sužnjev,

»Kaj pa je to tebi mar?« je odgovoril oskrbnik osorno; »ona plača za kopel, pa ne trati žefrana. Taki dogovori so najboljša naša kupčija. Čuj! Ali ne slišiš, kako tleska vdova Fulvija z rokami. Teči, bedak, teči!«

Julija in Nidija sta izogibajoč se bolj javnega dela vrta dospeli do mesta, ki ga je bil označil Egipčan. Na majhni okrogli trati je stal o svetlobi zvezd kip Silena; veseli bog se je naslanjal na kos skale, ob nogah mu je stal Bahov ris, preko ust pa je z iztegano roko držal grozd, ki ga je očividno smeje pozdravljaj, predno ga povzije.

»Ne vidim čarovnika,« je rekla Julija oziravši se okroginokrog — kar je Egipčan počasi stopil iz bližnjega grmovja in mesečina mu je blede razsvetlila široko oblačilo.

»Salve, ljubko dekle! Ampak, ha! Koga pa imaš seboj? Spremljevalcev ne smeva imeti!«

»Samo slepa cvetličarica je, modri čarovnik,« je odvrnila Julija, »ki je samo Tesalka.«

»Ej, Nidija!« je rekel Egipčan; »dobro jo poznam.«

Nidija je stopila nazaj in vztrepetala. »Dozdeva se mi, da si bila že v moji hiši,« je rekel približavši svoj glas Nidiji na uho; »dobro poznaš prisego! Molk in tajnost, sedaj kakor tedaj, sicer se čuvaj!«

»Pa vendar,« je dejal premišljajoč sam pri sebi, »čemu bi zaupal več kot je treba najsi tudi slepemu dekletu? Julija, ali se

mores upati iti sama z menoj? Veruj mi, čarovnik je manj strašen kot je videti.«

Pri teh besedah je narahlo potegnul Julijo na stran.

»Čarovnica nima rada več obiskovalcev hkratu,« je rekel; »pusti Nidijo tukaj, dokler se ne vrneš; pomagati nama itak ne more, za varstvo pa zadostuje tvoja lepota — tvoja lepota in tvoj stan — resnica, Julija, poznam tvoje ime in tvoj rod. Pojdi, zaupaj se meni, zala tekunica najmlajše od Najad.«

Kakor smo videli, nečimurne Julije ni bilo tako izlahka strah; Arbakovo laskanje jo je premotilo in je rade volje privolila, da naj Nidija počaka, dokler se ne vrne; Nidija se pa tudi ni vsiljevala. Videti je bilo, kakor da bi se ji ob Egipčanovem glasu povrnil ves njen strah in groza, in neko prijetno čuvstvo jo je obšlo, ko je zoznala, da ji ni treba hoditi v njegovi družbi.

Vrnila se je v hišo in je v eni zasebnih sob čakala njunega povratka. Mnoge bridke misli so rojile po glavi tega dekleta, ko je v svoji večni temi tam sedela. Mislila je na svojo bedno usodo, daleč od domovine, daleč od prijazne skrbnosti, ki je nekdanj tolažila tugo njenih otroških let. Oropana je bila dnevne svetlobe, samo tujci so vodili njene stopinje, bila je zakleta z enim nežnim čuvstvom v srcu — ljubila je in brez upa, samo en medli žarek ji je razsvetlil dušo, ko se je v svoji tesalski domišljiji obrnila do moči čarov in čarovnije! (Dalje.)